

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

« 14 » декабрь 2022 ел

г. Альметьевск

КАРАР

№ 2981

«2023 - 2025 елларга Әлмәт муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасын раслау турында

1998 елның 31 июлендәге 145-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә физик культура һәм спорт турында» 2007 елның 4 декабрдәге 329-ФЗ номерлы Федераль закон, «Физик культура һәм спорт турында» 2008 елның 8 октябрдәге 99-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы» нигезендә, Әлмәт муниципаль районында физик культура һәм спортны үстерү максатларында

БАШКАРМА КОМИТЕТ КАРАР БИРӘ:

1. «2023 - 2025 елларга Әлмәт муниципаль районында физик культура һәм спортны үстерү» муниципаль программасын (алга таба – Программа) расларга (1 нче кушымта).

2. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Физик культура, спорт һәм туризм идарәсенә (Бакалдин Д.В.), башка башкаручылар белән берлектә, Программаны үтәүне тәэмин итәргә.

3. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына (З.Р.Шәйдуллина) бюджет формалаштырганда Программаны тормышка ашыру өчен акча карарга төкъдим итәргә.

4. Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитеты карарының үз көчләрен югалтуын танырга:

- «2020-2022 елларга Әлмәт муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасын раслау турында» 2020 елның 12 мартындагы 341 номерлы;

- «2020-2022 елларга Әлмәт муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасын раслау турында» Әлмәт муниципаль районы башкарма комитетының 2020 елның 12 мартындагы 341 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында» 2020 елның 25 сентябрдәге 1434 номерлы;

- «2020-2022 елларга Әлмәт муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасын раслау турында» Әлмәт муниципаль районы башкарма комитетының 2020 елның 12 мартындагы 341 номер-

лы карарына үзгәрешләр кертү хақында» 2020 елның 22 декабрәндәгә 1914 номерлы;

- «2020-2022 елларга Әлмәт муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасын раслау турында» Әлмәт муниципаль районы башкарма комитетының 2020 елның 12 мартындагы 341 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хақында» 2021 елның 12 мартындагы 326 номерлы;

- «2020-2022 елларга Әлмәт муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасын раслау турында» Әлмәт муниципаль районы башкарма комитетының 2020 елның 12 мартындагы 341 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хақында» 2021 елның 12 июлендәгә 1003 номерлы;

- «2020-2022 елларга Әлмәт муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасын раслау турында» Әлмәт муниципаль районы башкарма комитетының 2020 елның 12 мартындагы 341 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хақында» 2021 елның 16 декабрәндәгә 1846 номерлы;

- «2020-2022 елларга Әлмәт муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасын раслау турында» Әлмәт муниципаль районы башкарма комитетының 2020 елның 12 мартындагы 341 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хақында» 2022 елның 30 мартындагы 513 номерлы;

- «2020-2022 елларга Әлмәт муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасын раслау турында» Әлмәт муниципаль районы башкарма комитетының 2020 елның 12 мартындагы 341 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хақында» 2022 елның 2 сентябрәндәгә 1886 номерлы;

- «2020-2022 елларга Әлмәт муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасын раслау турында» Әлмәт муниципаль районы башкарма комитетының 2020 елның 12 мартындагы 341 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хақында» 2022 елның 15 ноябрәндәгә 2613 номерлы;

- «2020-2022 елларга Әлмәт муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасын раслау турында» Әлмәт муниципаль районы башкарма комитетының 2020 елның 12 мартындагы 341 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хақында» 2022 елның 23 ноябрәндәгә 2736 номерлы.

5. Әлегә карарны «Альметьевский вестник» газетасында бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (PRAVO.TATARSTAN.RU) урнаштырырга

6. Әлегә карар 2023 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

7. Әлегә карарның үтәлешен контрольдә тотуны район Башкарма комитеты житәкчесенәң социаль мәсьәләләр буенча урынбасары С.В. Лаптевага йөкләргә.

Район
Башкарма комитеты житәкчесе

А.М. Каюмов

Әлмәт муниципаль районы
Башкарма комитетының
« 14 » декабрь 2022 ел № 2981
қарары белән расланған
1 нче қушығта

«2023 - 2025 елларға Әлмәт муниципаль районында
физик культура һәм спортны үстерү»
МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАсы

Әлмәт, 2022 ел

Программа паспорты

Муниципаль программаның исеме	«2023 - 2025 елларга Әлмәт муниципаль районында физик культура һәм спортны үстерү» муниципаль программасы
Программаның заказчысы, муниципаль программаның координаторы	Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның төп эшләүчесе	Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының физик культура, спорт һәм туризм идарәсен (алга таба – «ТР ӘМР ФКСТИ»)
Программаны эшләү өчен нигез (хокукий актның исеме, номеры һәм датасы)	<ul style="list-style-type: none"> - «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон; - «Россия Федерациясендә физик культура һәм спорт турында» 2007 елның 04 декабрендәге 329-ФЗ номерлы Федераль закон; - «Физик культура һәм спорт турында» 2008 елның 8 октябрендәге 99-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы; - 2016-2021 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Әлмәт муниципаль районының социаль-иқтисадый үсеш стратегиясе расланды. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советының 2019 елның 16 декабрендәге 337 номерлы карары; - Әлмәт муниципаль районы башкарма комитетының 2022 елның 19 июлендәге 1503 номерлы карары белән расланган 2022-2030 елларга Әлмәт муниципаль районының социаль-иқтисадый үсеш стратегиясен гамәлгә ашыру чаралары планы.
Программаның максаты:	Әлмәт муниципаль районының социаль пространствосын үстерү, спортның һөнәри төрләрен үстерү, халыкны спорт чараларына мөмкин кадәр күбрәк җәлеп итеп, гомер озынлыгын арттыру.
Программаның бурычлары	<p>Куелган максатны тормышка ашыру процессы түбәндәге бурычларны хәл итүне үз эченә ала:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Халыкта сәламәт яшәү рәвешенә уңай мөнәсәбәт һәм физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүгә ихтыяҗ формалаштыру ; - Әлмәт муниципаль районында халыкның төрле яшь категорияләренә сәламәтлеген ныгыту һәм физик үсеш дәрәжәсен күтәрү өчен физик культура чараларын рациональ куллану ; - район халкын яшәү урыны буенча физик культура һәм спорт чараларын куллануга җәлеп итү; - шәһәр оешмаларын, предприятиеләрен, учреждениеләрен яшәү урыны буенча физик культура һәм спортны үстерүгә җәлеп итү; - «Хезмәткә һәм оборонага әзер» Бөтенроссия физкультура-спорт комплексы кысаларында эшләрне оештыру;

	<ul style="list-style-type: none"> - массакүләм спортны һәм югары казанышлар спортын үстерү; - олимпия спорт төрләренең өстенлекле үсеше; - спорт мәктәпләренең, Федерацияләрнең һәм клубларының балаларны, яшүсмерләрне һәм яшьләрне спорт белән даими шөгыльләнүгә жәлеп итү, спорт резервын һәм Татарстан Республикасы һәм Россия җыелма командаларына кандидатлар әзерләү буенча нәтиҗәле эшен тәэмин итү; - шәһәр спортчылары һәм командаларының республика, бөтенроссия һәм халыкара ярышларда уңышлы чыгыш ясауларын тәэмин итү
Программаны тормышка ашыру вакыты	2023-2025 еллар
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	<p>2023 - 2025 елга финанслауның гомуми күләме 935 423,41 мең сум төшкил итә, шул исәптән:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Әлмәт муниципаль районы бюджеты акчаларынан: 2023 ел - 310 829,67 мең сум; 2024 ел - 310 581,67 мең сум; 2025 ел - 312 712,87 мең сум. - бюджеттан тыш чыганаclar чаралары 2023-2025 еллар - 1 299,2 мең сум. <p>Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле елга һәм план чорына Әлмәт муниципаль районы бюджеты проекты формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.</p>
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтиҗәләре һәм нәтиҗәлекчеләр күрсәткечләре	<p>Программаны гамәлгә ашыру нәтиҗәсендә 2025 елга арту күздә тотыла:</p> <ul style="list-style-type: none"> - даими рәвештә физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүче район халкының 53 %тан артыгы; - шәһәр һәм район спорт ярышларында, спартакиадаларда катнашучы Әлмәт муниципаль районында яшәүчеләр саны 1,5 тапкыр (36 мең кешегә кадәр); - Физик культура һәм спорт белән системалы рәвештә шөгыльләнүче сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән затларның өлеше 15,2 %ка кадәр. <p>Шулай ук программаны гамәлгә ашыру барышында 2025 ел ахырына түбәндәгеләр күздә тотыла:</p> <ul style="list-style-type: none"> - районның спорт корылмалары белән тәэмин ителеш күрсәткечен арттыру; - халыкның төрле катламнары өчен физкультура-савыктыру һәм спорт-массакүләм чаралар санын арттыру; - Спорт осталыгы дәрәжәсен күтөрү

1. Муниципаль программаны тормышка ашыру өлкәсенең гомуми характеристикасы. Муниципаль программаны хәл итүгә юнәлдерелгән төп проблемалар

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2020 елның 24 ноябрәндәге 3081-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган 2030 елга кадәр Россия Федерациясенең

озак сроклы социаль-икътисадый үсеш концепциясе нигезендә спортны үстерү өлкәсендә дәүләт сәясәтенең төп юнәлеше булып, социаль мохитнең сыйфатын һәм кешеләрнең тормыш шартларын яхшырта торган системалы үзгәртеп корулар аша кеше потенциалын үстерүне дә кертеп, халыкның тормыш сыйфатын яхшырту өчен шартлар тудыру тора,

Физик культура һәм спортны үстерү Әлмәт муниципаль районының социаль-икътисадый үсешенең состав өлеше булып тора. Әлеге тармакта өстенлекле юнәлешләр булып халыкның барлык яшь һәм социаль төркемнәрен даими рәвештә физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүгә жәлеп итү өчен шартлар тудыру, республика, бөтенроссия һәм халыкара ярышларда районнан район вәкилләре булган югары квалификацияле спортчыларны әзерләү өчен шартлар тудыру, физик һәм әхлакий яктан сәламәт яшь буынны тәрбияләү тора. Физик культура һәм спорт район халкын савыктыру, балаларны һәм яшьләрне граждандык һәм патриотик тәрбияләүнең мөһим чарасы булып тора.

Соңгы елларда Әлмәт муниципаль районында физик культура һәм спорт үсешендә уңай үзгәрешләр булды. Моңа «2020-2022 елларга Әлмәт муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасы да ярдәм итте. Физик культура һәм спорт өлкәсендә матди базаны, кадрлар потенциалын үстерү, массакүләм мөгълүмат чаралары белән актив эш алып бару Әлмәт районы халкын физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүгә жәлеп итүгә хезмәт итте. 2022 елда районның физик культура һәм спорт белән системалы рәвештә шөгыйльләнүче халкының чагыштырма күләме 2,3 %ка (51,4 %тан 53,7 %ка) артты. Әлбәттә, бу күрсәткечләр Европа дәрәжәсенә караганда шактый калыша, шуңа күрә безгә халык арасында, бигрәк тә балалар һәм яшьләр арасында «сәламәтлек культурасын» пропагандалау эшен күп тапкырлар көчәйтергә кирәк.

Спорт инфраструктурасын үстерү һәм акрынлап камилләштерү өлкәсендә уңай динамика күзәтелә. 2022 елның ахырына Әлмәт муниципаль районында 693 спорт корылмасы эшләп килә. Тагын бер спорт объекты Түбән Мактамада артты, анда 2021 елның көзендә "Канопус" яңа спорт комплексы төзелгән. Төзелеш инвесторы «Промгидравлика» ЖЧЖ булды, шул ук оешма комплексны алга таба карап тоту бурычын үз өстенә алды. Аның базасында балалар футбол клублары шөгыйльләнә, күп санлы турнирлар һәм уеннар уза. Габдрахман авылында, Шәфәгать Фәхраз улы Тәхаутдинов инвестицияләре нәтижәсендә, боз аренасы төзелеше тәмамланып килә. Аренга ясалма газ һәм жиңел атлетика юллары булган футбол кыры беркетелгән.

Районда 11 физкультура-спорт юнәлешле учреждение эшли, шулардан 7 спорт мәктәбе (алга таба - СМ), 1 олимпия резервы спорт мәктәбе (алга таба - ОРСМ) һәм 3 спорт - савыктыру комплекслары. Анда 5322 кеше шөгыйльләнә, 29 спорт төре буенча дәрәсләр алып барыла.

Спорт юнәлешендәге муниципаль учреждениеләр (спорт мәктәпләре) һәм район мөгариф учреждениеләре өчен спорт инвентарлары сатып алу проблемасы кискен кала.

Физкультура - халык һәм югары казанышлар спортын үстерү максатларында 2021 елда 344 ярыш уздырылган, шул исәптән 67 республика, 23 Бөтенроссия һәм халыкара, 254 муниципаль ярышлар.

Әлмәт спортчылары республика, бөтенроссия һәм халыкара ярышларда барлығы 441 медаль яулады, шул исәптән 148 алтын.

Республика, бөтенроссия, халыкара ярышлар нәтижәләре буенча "Халыкара класслы спорт мастеры" - 1, "Россия спорт мастеры" - 5 спортчыга, спорт мастерына кандидат - 59 спортчыга, 1 спорт разряды - 73 спортчыга, массакүләм разрядлар - 1235 спортчыга бирелде.

Хәзерге вакытта Әлмәт муниципаль районында массакүләм физкультура-спорт эше оешмасы белән Әлмәт муниципаль районының Физик культура, спорт һәм туризм идарәсе жәмәгать физкультура-спорт оешмалары, физкультура-спорт жәмгыятьләре, мәгариф учреждениеләре һәм житештерү коллективлары, муниципаль спорт мәктәпләре белән берлектә шөгильләнә. Төрле категориядәге кешеләрнең физик культура һәм спорт белән шөгильләнүгә кызыксынуын арттыруга зур өлеш кертүчеләр арасында спорт-масса чаралары - «Татарстан кроссы», «Татарстан чаңгы юлы», Әлмәт муниципаль районы Спартакиадасы мәктәп укучылары, студентлар, барлык милек рәвешләрендәге предприятие һәм оешмалар хезмәткәрләре, пенсионерлар, авыл яшьләре, сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр бар. Физкультура-спорт эшен оештыруның мондый формасы шөгильләнүчеләрнең санын арттырырга һәм спартакиадаларда катнашуга районыбызның 40 меңнән артык кешесен жәлеп итәргә мөмкинлек бирә. Иң яхшы стартлар арасына «Тимерман» сериясенең Әлмәт триатлоны, «Тур де Татарстан» велоузышы, энергетикалары йөгәрешчеләргә озын кышны кичерергә житкән музыка ярыммарафоны этаплары керә. Монда район житәкчелегенең шәхсән катнашуы да зур казаныш, әлбәттә. 2021 елда «Оранжевый забег» һәм «Твоя миля» яңа жиңел атлетика проектлары башлангыч алды.

Яшәү урыны буенча муниципаль спорт чараларында 11 меңнән артык кеше катнашты. Яшәү урыны буенча Спартакиадада һәм балалар һәм яшүсмерләр өчен башка спорт-массакүләм чараларда 4 меңнән артык кеше катнашты.

Яшәү урыны буенча эш массакүләм спортны үстерүнең бер юнәлеше булып тора. Бүгенге көндә Әлмәт муниципаль районында 100 гә якын ишегалды спорт мәйданчыгы, 47 хоккей корты эшли, шуларның 22се авыл жирлекләрендә урнашкан. Яшәү урыны буенча хоккей кортларында һәм 25 хоккей универсаль спорт мәйданчыгында балалар һәм яшьләр эшләре идарәсенең яшүсмерләр клублары белән берлектә 6 яшьтән 16 яшькә кадәрге балалар өчен спорт эзерлегә төркөмнәре оештырылды, аларда 1500 дән артык бала һәм яшүсмер катнашты. Яшәү урыны буенча иң массакүләм спорт чаралары булып түбәндәгеләр тора: футбол буенча «Алтын алка» клубы призына турнир, «Татнефть» ААҖ Кубогына, «Нефтяник» АХК кубогына мәктәп автобуслары һәм «Ишегалдының спорт бәйрәмнәре» призына ярышлар авыл жирлекләре буйлап йөрүләр белән. Кече яшьтәге хоккей белән шөгильләнүчеләр өчен «Нефть һәм тормыш» газетасы призына турнир уза. 14 яшьтән 18 яшькә кадәр «хәвәф-хәтәр төркөм» дип аталган ярышлар һәм башка чаралар циклы эшләнгән. Бу турнирлар: мини-футбол, флорболь, стритбол буенча - прокуратура командалары, жәмәгать тәрбиячеләре катнашында «Авыр яшүсмерләр чакыра!» турнирлары. Шулай ук шәһәрнең барлык микрорайоннарында уза торган «Безнең ишегалды командасы» турниры да зур популярлык казанды. Төрле спорт төрләре буенча истәлекле даталарга һәм дәүләт бәйрәмнәренә багышланган күпсанлы ярышлар үткәрелә.

18 яшьтән өлкәнрәк яшьләр белән эшләү яшәү урыны буенча физкультура-массакүләм чаралар оештыру буенча мөһим аспект булып тора. 2015 елдан һәвәскәр хоккей лигасы старт алды, анда авыл жирлекләре, шәһәр һәм уку йортлары командалары уйный. Күп кенә яшь кешеләрне футбол, баскетбол, волейбол буенча һәвәскәр лига булдыру эгидасы астында берләштерергә насыяп булды. Әлмәт футбол һәвәскәр лигасы инде дүртенче ел үз байракларына Көнъяк-көнчыгыш һәм Кама аръягы командаларын жыйя (20 команда). һәвәскәр баскетбол лигасында Лениногорск, Азнакай, Яр Чаллы,

Алексеевск һ.б. командалар уйный. (19 команда). Волейбол һәвәскәр лигасы әлегә шәһәр һәм район командаларын гына колачлый (10 команда). Мондый лигаларны төзүнең нәтижәлелеге - ул, барыннан да элек, үз-үзен оештыру, барлык катнашучыларның әлегә процесска жәлеп ителүе, спорт чараларын уздыруга бюджет акчаларын экономияләү.

2022 ел дәвамында өлкән буын кешеләрен спорт-сәламәтләнדרү эшчәнлегенә жәлеп итү эше дәвам итте. "Импульс" физкультура-сәламәтләнדרү клубы белән берлектә 1250 дән артык кешене жәлеп итү мөмкинлеге бар. Сәламәтләнדרү клубы эшли башлау белән чагыштырганда бүген тагын 4 бүлек барлыкка килде: «Импульс 2», «Славянка», «Алтын йолдызлар», «Скандинавия йөрешен яратучылар клубы». Бүгенге көндә клубның барлык әгъзаларына да йөзү, өстәл теннисы, волейбол, чаңгы кебек спорт төрләре белән бушлай шөгыйльләнү мөмкинлеге бирелгән. Физкультура-сәламәтләнדרү дәресләре "Футбол спорт мәктәбе" МАУ спорт манежында, Түбән Мактама ш.т.п. спорт комплексында, "Иске Әлмәт" мәдәният йортында, Татарстан нефтенең 60 еллыгы исемендәге шәһәр паркында уза.

Районда 10 спорт төре буенча "Өченче яшь" ("Третий возраст") пенсионерлар Спартакиадасы уза: шахмат, шашка, пневматик винтовкадан ату, өстәл теннисы, йөзү, дартс, гомуми физик әзерлек, ГТО, "Күңелле стартлар" эстафетасы, мини-футбол, бильярд. Ветераннар хәрәкәте активистлары ярдәмдә шәһәр һәм район пенсионерлары арасында мондый ярышлар уздыру, өлкән буын кешеләре арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау өлкәсендә мөһим роль уйнап, традициягә әйләнде.

Бүгенге көндә шәһәрдә 100 км га якын велоюл төзелгән, бу велосипедка чыккан өлмәтлеләрнең санын шунда ук арттырган. Беренче тапкыр Әлмәттә велоспорт буенча Татарстан Республикасы беренчелеге һәм чемпионаты узды.

Әлмәт муниципаль районында физкультура-сәламәтләнדרү эшчәнлегенең адаптив формаларын оештыруга зур әһәмият бирелә, алар, практик тәҗрибәдән һәм фәнни мәгълүматлардан күренгәнчә, физик мөмкинлекләре чикләнгән кешеләрнең жәмгыятьнең актив тормышына интеграцияләнү өлкәләрен киңәйтү өчен иң нәтижәле ысулларның берсе булып тора. Районыбызда физик мөмкинлекләре чикләнгән 1866 кеше төрле физкультура-сәламәтләнדרү эше формаларында яши, шулай ук 545 инвалид бала, шуларның 108е физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнә, бу 19.8% тәшкил итә.

"Үз-үзеңә ышан", "Кече Сабантуй", "Инвалидлар декасы" спорт фестивале кебек комплекслы ярышлар үткөрелә. 2018 елның 1 гыйнварыннан Әлмәт муниципаль районында Республика балалар-яшүсмерләр спорт адаптив мәктәбе бүлеге эшли.

«Уңайлы мохит» Татарстан Республикасының озак сроклы максатчан программасы түбәндәге учреждениеләрдә үтәлде: «Шахмат буенча СШ» МБУ, «Ат спорты буенча СШ» МАУ, «Футбол буенча СШ» МАУ, «Теннис урта мәктәбе» МАУ.

Спортчыларны әзерләүдә тренерлар кадрларының квалификациясе зур әһәмияткә ия. Югары квалификацияле белгечләрне чакырудан соң чаңгычылар, бадминтончылар, триатлетлар һәм йөзүчеләрнең кисәк артуына карап бу бигрәк тә сизелә. Жирле кадрлар дәрәжәсен күтәрү өчен, АКФК каршындагы тренерлар курсларын системалы рәвештә уздыру, максатчан укыту хисабына талантлы яшь кадрларны жәлеп итү мәсьәләсе карала.

Әлмәт районы "Хезмәткә һәм оборонага әзер" Бөтенроссия физкультура-спорт комплексын гамәлгә кертү эшен уңышлы дәвам итә. Укучылар ГТО нормативларын үтәүнең "кышкы", "язгы", "көзгә" сессияләрендә катнашалар.

ГТО чараларын гамәлгә кертү кысаларында предприятие һәм оешма хезмәткәрләре өчен ГТО нормативларын кабул итү оештырылды. ГТО комплексын гамәлгә ашыру буенча районның күрсәткечләре яхшы. Соңгы елларда 36% кеше тестларда катнашты, аларның 12%ы мактау билгеләренә нормативлар үтәде. Узган ел йомгаклары буенча Әлмәт гомуми республика рейтингында 10 баскычка күтөрелде, башка эре шәһәрләрне узып, республика фестивальләрендә призлы урыннарның югары дәрәжәдә булуын берничә мәртәбә раслап.

Шулай ук мөһлүмати тәэмин итүгә, сәламәт яшәү рәвешә буларак, физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүне актив рәвештә пропагандалауга зур игътибар бирергә кирәк.

Әлмәт муниципаль районында физик культура һәм спорт өлкәсендәге эш нәтижәләрен анализлап, 2022 елга муниципаль программаны гамәлгә ашыру тулаем алганда уңай әһәмияткә ия булуын әйтергә мөмкин. Ул спорт корылмаларының матди-техник базасын ныгытырга, районның 80 меңнән артык кешесен физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүгә жәлеп итәргә мөмкинлек бирде.

Хәзерге вакытта яңа муниципаль программаны эшләү һәм раслау ихтыяжы туды. Анда Әлмәт муниципаль районында физик культура һәм спорт өлкәсендә дөүләт сәясәтен гамәлгә ашыруның төп юнәлешләре 2023-2025 елга чагылыш табарга тиеш.

Программаны куллану әлеге проблемаларны бюджет ассигнованиеләре белән максималь нәтижәле идарә иткәндә хәл итәргә мөмкинлек бирәчәк, бу әлеге проблемаларны хәл итүгә комплекслы якын килүне, шулай ук Программа чараларын гамәлгә ашыру нәтижәләрен планлаштыруны һәм мониторинглауны тәэмин итәчәк. Программаны гамәлгә ашыру Әлмәт муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерү буенча максатчан эш алып баруны тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк.

2. Муниципаль программаның тормышка ашыру срокларын һәм этапларын күрсәтеп төп максатлары һәм бурычлары, программа чараларының исемлегә һәм кыскача тасвирламасы, шулай ук муниципаль программаның максатлары, бурычлары һәм чаралары киселешендә нәтижәне бөяләү индикаторлары

Программаның максаты - Әлмәт муниципаль районының социаль киңлеген үстерү, спортның һөнәри төрләрен үстерү, халыкны спорт чараларына мөмкин кадәр күбрәк жәлеп итеп, гомер озынлыгын арттыру.

Куелган максатны гамәлгә ашыру процессы түбәндәге бурычларны хәл итүне үз эченә ала:

- халыкның сәламәт яшәү рәвешенә уңай мөнәсәбәтен һәм физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүгә даими ихтыяжын формалаштыру;

- Әлмәт муниципаль районында сәламәтлекне ныгыту һәм халыкның төрле яшә категорияләрендә физик үсеш дәрәжәсен күтәрү өчен физик культура чараларынан рациональ файдалану;

- район халкын яшәү урыны буенча физик культура һәм спорт чараларын файдалануга жәлеп итү;

- халыкның яшәү урыны буенча физик культураны һәм спортны үстерүдә катнашуга шәһәр оешмаларын, предприятиеләрен, учреждениеләрен жәлеп итү;

- «Хезмәткә һәм оборонага эзер» Бөтенроссия физкультура-спорт комплексы кысаларында эшне оештыру;
- массакүләм спортны һәм югары казанышлар спортын үстерү;
- олимпия спорт төрләренең өстенлекле үсеше;
- балаларны, яшүсмерләрне һәм яшьләрне спорт белән системалы шөгыйльләнүгә жәлеп итү, спорт резервын һәм Татарстан Республикасы һәм Россия жыелма командаларына кандидатлар эзерләү буенча спорт мәктәпләренең һәм клубларының нәтижәле эшләвен тәэмин итү;
- республика, бөтенроссия һәм халыкара ярышларда спортчылар һәм командаларның уңышлы чыгыш ясауларын тәэмин итү.

Программа сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга, сәламәтлекне ныгытуга, халыкның барлык яшь төркемнәренең физик активлыгын һәм эзерлеген күтәрүгә, тулы канлы ял һәм сәламәт ял итү өчен шартлар тудыруга, спорт резервын эзерләүгә һәм Әлмәт спортчыларының республика, Россия һәм халыкара спорт ярышларында уңышлы чыгышларын уздыруга юнәлтелгән чараларны үтәүне күздә тотта.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру срогы - 2023-2025 еллар. Төп максатлар, бурычлар, нәтижәләрне бәяләү индикаторлары, шулай ук муниципаль программа чаралары киселешендә финанслау күләмнәре таблицада күрсәтелгән.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
		Федераль стандартлар таләпләренә туры китереп, тренировка процессын тәэмин итү	Хезмәт өчен түләү фонды Эчтәлек предметлары сатып алу	ӨМР башкарма комитеты	ел дәвамында	-	-	-		182246,67 64179	182246,67 64179	182246,87 64179			
		Сәләмәт яшәү рәвешен пропагандалау һәм спорт һәм физкультура белән шөгьльләнү.	«Интернет» информация-телекоммуникация чөлтәрендә Татарстан Республикасы ӨМР УФКСТ интернет-сайты эшчәнлеген тәэмин итү	ӨМР ТР УФКСТ (киләшү буенча)	ел дәвамында	-	-	-							
			Спорт-массакуләм чаралар үткөрү турында халыкка мөгьлумат житкөрүне тәэмин итү	ӨМР ТР УФКСТ (киләшү буенча)	ел дәвамында	Баннерлар, афишалар һәм роликлар саны, берәм. %	54	56		50	50	50			
			Телевидениедә балаларны, яшүсмерләренә һәм яшьләренә физик тәрбияләү мәсьәләләре буенча тапшырулар циклын һәм матбугатта язмалар циклын әзерләү	ӨМР ТР УФКСТ (киләшү буенча)	ел дәвамында	Басылган язмалар саны, берәм.	35	40							
3	Мөгариф учреждениеләрендә физик культура һәм спортны үстерү	Инвесторлар белән тәэмин итү ФС нигезендә ГТО нормаларын үтәүчеләрнең физик торышын контрольдә тотуның көчәюе	Мөгариф учреждениеләрен спорт инвентаре һәм жиһазлары белән тәэмин итү	ӨМР ТР УФКСТ (киләшү буенча)	ел дәвамында	Чыгымнарны ел саен арттыру (%)	3%	3%							
			«ГТО» ВФСК кысаларында мәктәп укучыларының, студентларның физик торышына мөгьбүри тест үткөрүне оештыру	ӨМР ТР УФКСТ (киләшү буенча)	ел дәвамында	укучылар саныннан %ларда тест узучылар саны	85	90							
		Уку урыны буенча спорт түгөрәкләрендә шөгьльләнүчеләрнең саны арту	Мөгариф учреждениеләрендә физик үсеш буенча өстәмә хезмәтләр оештыру (спорт түгөрәкләре)	ӨМР ТР УФКСТ (киләшү буенча)	ел дәвамында	Ел саен арту	5	5							
		Йөзүгә өйрәтү программасында катнашучыларның санын арттыру	«Башлангыч сыйныф укучылары өчен йөзүгә өйрәтү» программасының нәтижәләгән арттыру һәм ябык йөзү бассейннары базасында.	ӨМР ТР УФКСТ (киләшү буенча)	ел дәвамында	Программада катнашучылар саны, кеше.	1750	1800							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
			2-4 нче сыйныф укучыларын укыту буенча мөжбүри өстәмә дәрәсләр оештыру 2-4 нче сыйныф укучыларын ябык йөзү бассейнары базасында укыту, 2-4 нче сыйныф укучыларын укыту буенча мөжбүри өстәмә дәрәсләр оештыру												
		Үткөрелә торган эшнең сыйфатын яхшырту максатыннан оешмалар һәм педагогларны стимуллаштыру.	Конкурслар үткөрү: - Спорт-сәламәтләндрү эшен оештыруда иң яхшы уку йорты; - Спорт-савыктыру эшен оештыруда елның иң яхшы мөктәбе; - Физик культура буенча ел укытучысы; - районның иң яхшы югары уку йорты (ССУЗ); -Спорт-сәламәтләндрү эшенең иң яхшы укытучысы.	ӨМР ТР УФКСТ (киләшү буенча)	декабрь	Конкурсларда катнашкан оешмаларның %ында саны гомуми сан	75	80		100	100	100			
			«Белем биру учреждениесеңең иң яхшы спорт мөйданчыгы» шөһер конкурсын үткөрү	ӨМР ТР УФКСТ (киләшү буенча)	декабрь	Гомуми саннан конкурсларда катнашкан оешмаларның %ларда саны	60	60							
		Укучыларны һәм студентларны спорт белән актив шөгьльләнүгә жөлеп итү.	Шөһер һәм район мөктәплөрөңдө, укучылар, югары уку йортлары студентлары һәм ССУЗ студентлары арасында иң популяр һәм массакүләм спорт төрлөрө буенча спартакиадалар һәм яшьлөр уеннары үткөрү	ӨМР ТР УФКСТ (киләшү буенча)	ел дөвамында	Спартакиадада катнашучылар саны ел саен арту, %	3	3		500	500	500			
			«ГТО» ВФСК нормаларын массакүләм тапшыру эшен камилләштерү чараларын оештыру	ӨМР ТР УФКСТ (киләшү буенча)	Елга 2 тапкыр	Катнашучылар саны, кеше.	7500	7800		100	100	100			
4	Хезмәт ияләре арасында, житештерүдө һәм	Уздырыла торган эшнең сыйфатын яхшырту максатында	учреждениелөрдө һәм предприятелиелөрдө физкультура-савыктыру эшен иң яхшы оештыруга шөһер конкурсы	ӨМР ТР УФКСТ (киләшү буенча)	декабрь	Катнашкан предприятелиелөр һәм оешмалар саны, %	25	30							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	учреждениях физкультурно-спортивных организаций	оешмалар нем педагогларны стимуллаштыру.	үткерү												
		Хезмәт ияләрен спорт белән актив шөгыльләнүгә жәлеп итү.	Ел саен иң популяр нем массакүләм спорт төрләре буенча хезмәт ияләренең нем муниципаль хезмәткерләренең шөһәр спартакиадаларын үткерү	ӘМР ТР УФКСТ (киләшү буенча)	ел дәвамында	Катнашучылар саны, кеше	1250	1300		170	170	170			
		Спорт белән шөгыльләнү өчен шартлар тәэмин итү	Эш урынында эшләүчеләр өчен спорт мөйданчыклары нем спорт заллары тәэүнә текъдим итәргә	ӘМР ТР УФКСТ (киләшү буенча)	ел дәвамында	Объектлар санын арттыру, берәм.	1	1							
			Өлмәт шөһәрәндә «ФИЗРА спорт үзәгә» физкультура-савыктыру комплексы» спорт инфраструктурасы объекттын булдыру нем эксплуатацияләү		ел дәвамында	Объектлар санын арттыру, берәм..	-	-	-						
5	Физик культураны өлкән яшьтәгә нем физик мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр арасында үстерү	Өлкән нем пенсия яшәндәгә кешеләргә физкультура нем спорт белән актив шөгыльләнүгә жәлеп итү.	Һәр ТИУ каршында пенсионерлар яки инвалидлар өчен кимәндә бер физкультура-сәләмәтләндерү төркеме оештыру	ӘМР ТР УФКСТ (киләшү буенча)	январь-февраль	Төркемнәр саны	11	12							
			«Өченче яшь» пенсионерларының шөһәр спартакиадасын үткерү нем жыелма командаларның республика ярышларында катнашуын тәэмин итү	ӘМР ТР УФКСТ (киләшү буенча)	ел дәвамында	Гомуми саннан шөгыльләнүче пенсионерлар саны %	2 %	3%		150	150	150			
		Сәләмәтлөгә мөмкинлекләре чикләнгән, спорт белән шөгыльләнүче кешеләр санын арттыру	Өлкәннәр нем балалар арасында инвалидларның шөһәр спартакиадасын үткерү, жыелма командаларның республика, бөтенроссия халыкара ярышларда нем фестивалләрдә катнашуын тәэмин итү	ӘМР ТР УФКСТ (киләшү буенча)	ел дәвамында	Инвалидларның гомуми саныннан шөгыльләнүчеләр саны, в %	3,5%	4%		100	100	100			
		Яшәү урыны буенча спорт белән шөгыльләнү	Шөһәрәдә нем районда яшәү урыны буенча яңа спорт корылмаларын нем мөйданчыкларын	ТИУгә беркетелгән Шеф	ел дәвамында	мөйданчыкларның гомуми саны	290	294							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
			алу												
			Спортчыларны һәм командаларны спортның төрлө төрлөрә буенча республика, Бөтенроссия һәм халыкара ярышларда өзерләүне һәм катнашуны тәмин итү	ӘМР ТР УФКСТ (киләшү буенча)	ел дәвамында	Ярышлар саны	155	160		1093	1093	1093			
		Район спортчылары тарафыннан югары нәтижеләргә ирешү	Спорт юнәлешендәге учреждениеләр чөлтөрән киңәйтү (СМ)	ТР ЖС, ӘМР Башкарма комитеты	ел дәвамында	СМ саны, бер.	9	10							
		Чаңгы трассаларын реконструкцияләү	1.Массакүләм физик культураны һәм спортны үстерү, халыкның саламәтлеген ныгыту, Татарстанның спорт имиджын ныгыту. 2.Инфраструктураны ныгыту һәм югары дәрәжәдәге спортчыларны өзерләү өчен шартларны сыйфатлы яхшырту. 3.Чаңгы спорты төрлөрә буенча бөтенроссия халыкара республика ярышларын уздыру тәләбене туры килә торган чаңгы комплексы булдыру.	«Өлмәт шөһәрә һәм ӘМР чаңгы спорты федерациясе»МБМУ (киләшү буенча)	ел дәвамында				1299,2						
									1299,2	310829,67	310581,67	312712,87	-	-	-

3. Муниципаль программаны ресурс белән тәэмин итүне нигезләү.

2023 - 2025 елга финанслауның гомуми күләме 935 423,41 мең сум тәшкил итә, шул исәптән:

- Әлмәт муниципаль районы бюджеты акчаларынан:

2023 ел - 310 829,67 мең сум;

2024 ел - 310 581,67 мең сум;

2025 ел - 312 712,87 мең сум.

- бюджеттан тыш чыганак акчалары

2023-2025еллар - 1 299,2 мең сум.

Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле елга һәм план чорына Әлмәт муниципаль районы бюджеты проектын формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

4. Программаны гамәлгә ашыру механизмы.

Программаны гамәлгә ашыру барышында программаны эшләүче - Әлмәт муниципаль районының Физик культура, спорт һәм туризм идарәсе :

- чаралар үтөлешен координацияләүне һәм акчаларның нәтижәле тотылуын тәэмин итә;

- Программаны үтәү нәтижәлелегенә мониторинг ясый;

- жирле үзидарә органнары белән аны гамәлгә ашыру рәвешләрен һәм ысулларын билгели;

- массакүләм мәгълүмат чаралары аша Программаның максатларын һәм бурычларын яктырту буенча халык арасында эш оештыра.

Әлмәт муниципаль районының Физик культура, спорт һәм туризм идарәсе «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының физик культура, спорт һәм туризм буенча идарә итүнең үзәкләштерелгән бухгалтериясе» муниципаль бюджет учреждениесе белән берлектә программаның ахыргы нәтижәләрен гамәлгә ашырган һәм аны үтәүгә бүлеп бирелә торган финанс чараларын рациональ файдаланган өчен җаваплы була, Программаны гамәлгә ашыру белән идарә итүнең рәвешләрен һәм ысулларын билгели.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру гамәлдәге законнар нигезендә Программаның муниципаль заказчысы һәм программа чараларын башкаручылар белән төзелгән муниципаль контрактлар (киләшүләр) нигезендә гамәлгә ашырырга.

Әлмәт муниципаль районының Физик культура, спорт һәм туризм идарәсе Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы башкарма комитетының Икътисад, сәнәгать һәм сәүдә идарәсенә һәм Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына ел саен программаларны гамәлгә ашыру һәм финанс чараларынан файдалануның нәтижәлелеге турындагы мәгълүматны жиберә.

Муниципаль программаның муниципаль заказчысы ел саен Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы башкарма комитетының Икътисад, сәнәгать һәм сәүдә идарәсендә һәм Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Финанс-бюджет палатасында муниципаль программаның барлык башкаручылары белән төзелгән контрактлар (киләшүләр) турында хәбәр итә.

Әлмәт муниципаль районы башкарма комитеты - программаның заказчысы, бүленә торган финанс чараларын исәпкә алып, программа

чаралары буенча максатчан күрсәткечләрне һәм чыгымнарны, Программаны гамәлгә ашыру механизмын һәм аны башкаручыларның составын ачыклай.

5. Программаның икътисадый, социаль һәм экологик нәтижәләгән бәяләү.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләгән бәяләү Хисап елында ирешелгән күрсәткечләрне (индикаторларны) чагыштыру юлы белән Программаның максатларына ирешү дәрәжәсен һәм бурычларын хәл итү дәрәжәсен бәяләү нигезендә уздырыла.

Программаның иң мөһим социаль-икътисадый нәтижәсе физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүчеләр санын арттыру булчак, бу, нәтижәдә, район халкының сәламәтлеген ныгытуга ярдәм итәчәк.

Спортны үстерү нәтижәсендә спортчыларның төрле дәрәжәдәгә ярышларда уңышлы чыгыш ясаулары өчен югары квалификацияле спортчылар саны артчак, иң күп төр ярышларда катнашучы спортчылар саны республика Спартакиадасы зачетында артчак.

Физик культура һәм спорт белән актив шөгыйльләнү процессына Әлмәт муниципаль районы халкының төрле категорияләрен киң жәлеп итү наркомания, алкогольизм, тәмәке тарту һәм башка зарарлы гадәтләрне киметүгә, авыруларны киметүгә, эшкә сәләтлелекне арттыруга һәм район халкының гомер озынлыгын арттыруга ярдәм итәчәк.

Муниципаль программаның бюджет нәтижәләгә физик культура һәм спорт өлкәсендә сәясәтне гамәлгә ашыру кысаларында чараларга юнәлдерелгән чыгымнарның нәтижәләгән күтәрүдән гыйбарәт.

Муниципаль программаны гамәлгә ашырудан экологик нәтижәлелек түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

- үсеп килүче яшь буынны һәм яшьләрне әхлакый тәрбияләүдә, шул исәптән әйләнә-тирә мохиткә сакчыл мөнәсәбәттә;
- спорт майданчылары өчен хуҗалык әйләнешендә файдаланылмаган жирләрне файдалануда.

Район
Башкарма комитеты житәкчесенә
социаль мәсьәләләр буенча урынбасары

С.В. Лаптева